

SZERKESZTŐSÉG
ÉS
KIADÓHIVATAL:
SOPRON.
Müller P.-u. 1. Tel.: 175

LEVÉLCIM:
SOPRON I.
POSTAFIÓK: 81.

FELSŐDUNÁNTULI HÉTFŐ

POLITIKAI, TARSADALMI ES SPORT-HETILAP

Előfizetési árak:

NÉMETORSZAGBAN

Egész évre RM 12.-

Fél évre . . . 6.-

Negyed évre . . . 3.-

Mindenfelől

KRIVOJROGTÓL délnyugatra az erős ellenséges nyomás, mint a német jelentés közli, tart.

KIBOVOGRADTÓL nyugatra, Szepetovkától délre, Jamboltól délnyugatra fokozódott az elhárító csata hevessége, csak egyes szakaszokon nyertek tért az oroszok Uman városát a németek nehéz harcokban feladták.

AZ OLASZ arcvonalakon visszaverték a németek az ellenség helyi előretöréseit.

CSÜTÖRTÖKÜN több nyugati és északnyugati német helységet bombáztak északamerikai repülőgépek, 9-et a németek lelőttek.

WILEY amerikai szenátor azt ajánlotta, ha az oroszok finn területeket annektálnának, a finneknek Alaszkában kínálnak fel területeket.

A **JUGOSZLÁV** kérdés tisztázása a Londonban kezdődött tárgyalások célja, melyeken Péter király is résztvesz.

STOCKHOLM: Az Egyesült Államok-kormányja tájékoztatta Helsinkit, hogy megszakítják vele a diplomáciai viszonyt, ha nem egyeznek meg az oroszokkal s nem lépnek ki a háborúból. Helsinki cáfolja, hogy ezt a finn kormányval hivatalosan közölték volna.

A **BRÜSSZELI** rendőrség helyettes főnökét pénteken délben revolverrel ismeretlen tettes lelőtte.

A **FINN** választójegyzék új szövegét Stockholmban készítették s innét továbbították. A választás udvariasság van megszervezve.

STOCKHOLMI jelentés szerint az oroszok nem fogadták el semmiféle katonai intézkedést Finnország ellen.

A **KRIVOJROGI** térségben a szovjeteknek sikerült 40 kilométer szélességben elérni Tarnopolig, melynek külvárosában folytak a harcok, de a németek visszaverték innét őket, úgy, hogy a válság már elmúlt.

TALLINT, Észtország fővárosát mintegy két óra keresztül 300 ellenséges repülőgéppel bombázták csütörtökön. (MTI)

Rómát újabb légitámadás érte

Berlini magyarázat az oroszok déli hadműveleteiről

Ankarából jelentik: A török sajtó még mindig a török-angol feszültség kérdéssel foglalkozik, de most már teljesen lehiggadt hangnemben. Hangsúlyozzák, hogy Törökország mindig realista marad a világválság idején. A török kormány még semmi értesítést nem kapott arról, hogy az angol-szászok a hadianyagszállítást Törökország felé beszüntették.

Londonból jelentik: Péter ju-

goszláv király és Purics miniszter elnök Londonba érkezésével kapcsolatban az angol sajtó reménykedik, hogy létrejön a megegyezés a kairói jugoszláv kormány és Tito között. Nehézséget csak az okoz, hogy Tito most ragaszkodik a kormány kicseréléséhez.

Rómából jelentik: Pénteken délután Rómát újabb ellenséges légitámadás érte. Károk keletkeztek, az áldozatok száma nagy.

területén részben nagyszabású támadási előkészületek után a Szovjet csak szűkebb keretek között folytatta támadásait, mert felismerte, hogy a megszállt német ellenállással szemben nincs kilátás a sikerre.

Angol képviselők az Atlanti Chartának Németországra való kiterjesztését sürgetik

A Nemzetközi Sajtó Tudósító

Hatvanhárom képviselő csoportja, legnagyobb részben munkáspártiak, pártönkivüliek és a Commonwealth tagjai, határozati javaslatot fogadtak el, amelyben követelik, hogy az Atlantic Charta elveit Németországra és a Németországgal szövetséges államokra is terjesszék ki. A határozati javaslat szembe fordul a kormány nyilatkozataival, amelyek azt a benyomást keltik, hogy az Atlantic Charta határozatai Németországra nem vonatkoznak. A határozat szerint az ilyen politika teljesen elhibázott dolog volna és kedvezőtlenül befolyásolná a világ tartós békéjének kilátásait. Azonkívül kétségtelenül hozzájárulna a háború elhúzódásához.

*

A román belügyminisztérium részletesen meghatározta a kiürítési és elhelyezési rendszabályokat. A rendelet szerint irásbeli kiürítési és elhelyezési rendelet nélkül senkit sem szabad lakóhelyéről eltávolítani. A rendőrhatalóságok a kiürítéshez való hozzájárulást csupán az elhelyezési lehetőségek arányában adják meg.

A bukaresti városi kormányzat költségvetése 1944-re és 1945-re 60 millió leit irányított első légvédelmi célokra. (TP)

Orosz rohamok Tarnopol ellen

Berlinből jelentik: A keleti arcvonalon déli szárnyán csütörtökön is a tömegtámadások adták meg a harcok jellegét. A bolsevisták több ízben megpróbálták, hogy rohammal elfoglalják Tarnopol városát, de erőfeszítéseik a város északi és északkeleti szélén rendkívül nagy vérvetésegek mellett összeomlottak. (MTI)

Berlinből jelentik: Az összes nehéz fegyverek előkészítő tüze után március 8-án reggel öt szovjet hadosztály indított támadást a Dnyeper és Berezina között a német állások ellen. Az előző na-

pok ismételt támadásainak véres összeomlása után az ellenség újonnan felvonultatott és felfrissített hadosztályokkal akarta az áttörést kikényszeríteni. A súlypontban a bolsevisták több ízben ezrednyi erővel rohmoztak alig több mint százméteres szélességben a német állásokat. A német gránátosok a nehéz fegyverek támogatásával súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek. A helyi betöréseket megtisztították és a visszavonuló ellenséget üldözbe vették. Az ismételt támadásokban 1150 halottat hagytak a csatatéren. (MTI)

Mi a helyzet jelenleg a keleti harctéren?

Berlinből jelentik: A keleti arcvonalon a szovjet törekvések központjában a déli szakasz két súlypontja áll. Az egyik Krivoj Rog, a német állások keleti szárnya, a másik Szepetovka területe, a német nyugati szárny. Keleten a Szovjet célja a német védelmi vonal behorpasztása nyugaton a Lemberg—Odessa vasútvonal kézrekerítése. Ezzel a két súlyponttal szemben a közbeeső szakaszban csak másodlagos jelentősége van. Ez magyarázza Uman város feladását is. Német katonai körök magyarázata szerint itt azért lazítják az ellenállást, hogy annál nagyobb erővel vonulhassanak a súlypontok felé. Ezek a törekvések, bár a végleges megszállás még nem következett be, máris jelentős eredményekre vezettek. A krivojrogi betörési hely nyugati és déli szakaszain sikerült a bolsevistákat visszaver-

ni. Az hogy a következő napokban továbbra is a német kezdeményezés uralja-e a helyzetet, attól függ, hogy a Szovjet tud-e új erőket harcba vetni. Hasonló a helyzet a nyugati szárnyon. Mivel a Szovjetnek mintegy negyven kilométeres szélességben sikerült a Lemberg—odesszai vasútvonalat átlépni és egészen Tarnopolig jutni előre, ahol utcai harcok is voltak, a németek Tarnopol és a vasútvonalnak lengyel területre eső szakaszát ismét megtisztították a szovjet csapatoktól. A fejlődés ezzel még nem zárult le és a helyzetben mindkét részből állhatnak be változások. A válság azonban — amennyiben jogos ez a kifejezés — már elmúlt, állapítják meg német katonai körökben. A déli arcvonalban szemben a középső és északi szakaszt a helyzet szilárdsága jellemzi. Pszkov és Novoszokolniki

ERDEI KALAND

Irta: B. W.

Fordította: Mészáros Tibor.

Ez volt az első kirándulásuk, amit együtt tettek az örökszép természetben. Egymás kezét fogva lépkedtek a virágzó tájon át.

— Szeretsz-e engem Gerda? — kérdezte.

— Nagyon Edgár! — lehelte ő vissza.

— Végre egyedül! távol minden rokon és ismerőstől, minő jót tesz ez. Te is azt állítod, Gerda?

— Ó igen, Edgár!

Nem bírtak eleget gyönyörködni a varázsló természetben. Csodálkozva haladtak, míg egy sötét erdőszélet el nem értek.

— Menjünk ide be? — kérdezte félve a leány.

A fiatalember erősebben fogta Gerda kezét és mosolygva így szólalt meg:

— Természetesen, kedvesem!

— Én félek Edgár!

Az ifjú felnevet és így szól:

— Nincsenek itt szörnyetegek vagy rossz lelkek.

Gerda lehajtotta fejét és sügva beszélt:

— Azt tudom, hisz te vagy velem.

Vidáman nevetett fel az ifjú.

— Talán félsz tőlem, hogy bántalmazlak bent az erdőben.

Nem!... Meg is esküdök erre, kedvesem.

Boldogan nézett Edgár a leány kék szemébe.

— Némán vonultak az örökszép fenyvesbe. Anélkül, hogy egymáshoz szóltak volna, tovább ballagtak és lábuk nyoma ott maradt a bársonyos fűvön. Majd a néma csendet Edgár kérése szakította félbe:

— Gyere Gerda! Ujünk le a közelgő forráshoz.

Elérték a vidáman csörgedező forráshoz és leültek a puha mohára.

— Most pedig van egy kérésem hozzád. Ne beszélj egy negyed óráig. Szót se szólj, élvezzük az erdő áhitatát. Most pedig csend!

Már három perce ültek kéz a kézben és a madarak énekelve zengtek andalító dalt.

Hirtelen megfordult Gerda:

— Te!...

Az ifjú megszorította kezét:

— Pst! Ne beszélj, hisz milyen gyönyörű itt a környezet.

Ujból percek suhantak el és Gerda szólt:

— Te... én!

— Pst! — sugta az ifjú, csak egy kicsit még, csodálatos az erdő csendje.

— Mult az idő és Edgár megszakította a csendet.

— Így! Most igazán élveztük a természet valóságos varázsát.

A leány a fejével bólintott. Edgár a csillogó szemébe nézett:

— En tudom, hogy mit akartál egyre mondani. Te azt akartad mondani: Te, én szeretlek téged! Ugy-e, igazam van?

Gerda fejét rázta.

— Nem! Edgár. — En azt akartam mondani: Te... én... egy hangyaboly tetején ülök.

A legújabb magyar vígjátékszenzáció:

Muki

Vígjáték, operett, burleszk, egyszóval minden, ami a közönséget mulattatja!

Főszereplők: Pelsőczy, Szilassy, Latabár, Turay

17—21-éig az Elite-mozgóban

KENYÉR

Az ablakszemeket fátyolossá tette a sűrű pára; — a vonat zsúfoltan robotott célja felé.

Prüszkölve szuszogott a mozdony a balfőkápaszkodón és kehes torka nagy gőzfelhőket köhögött a hőcsikoktól tarka földekre. A masszefutó fűzfán árva varjú gubbasztott; pillanatra bukfcencet vetett fekete hátán a tavaszbalpegető rapsugár.

Idebenn, a kupéban élénkítő asszonybeszéd zsongott s a férfiszájából elépőfékelő nehézságú pipafüst: lassan megülte a levegőt. A szép kapuvári menyecskefejek egymásután oldódtak meg a hetykeállású, kändők, mert ugyancsak fűtött a feketecső a padok alatt. Szélesre terpeszkedett üres batyuk fehér lepedője rázódtott a csomaghálóban, talán a soproni piacon látottakról meséltek szomszédjaiknak: a gyékényszatyrok.

Beszéd és zsiromgás volt körülöttem mindenütt — csak a túlsó sarokban volt mozdulatlan csend, pedig ott is ember ült: fiatal, sápadtképi, szőkehajú legény. Kékszeme merengve nézte a futóbarázdák fehér hófoltjait, egymást kergető telefonpóznákat, égeterpeszkedő tavaszias felhőket.

Aztán, mikor már jól magába szitt onnan átvülről mindent, csendesen a mellette ülő öreges asszonynéhez fordult:

— „Melyik stáció lehet kenyér kapni? Pénze van, de lenni éhes. — szeretne kicsi kenyér“...

Az asszony ráemeli tekintetét a törtmondatokban beszélő legényre, — aztán — árva perccet emel ki bugyarából és nyújtja nagy szeretettel a legény felé, akinek arcát éles keretbe foglalja a kékrémázolt ablaküveg, — majd kérdezi jósa: „meleg asszony-szóval“:

— Há való maga, — édes fiam? — Nagyberezna! — feleli a legény.

— ... Nagyberezna. ... — tépelődik az asszony a szón, — aztán egy nagy sóhaj szakad fel a meleg pruszlik alól; — Nagyberezna, ... ismétlődik meg újra. Emlgette szegény volt emberem is ezt a nevet a világháború után. Tudom már, — arra Úzsok táján van a maga faluja.

A legény némán majsolja a perccet. Szeme a messzeségbe néz, lelke meg valahol a Kárpátok ölen melegszik.

Az asszony megértő szánakozással nézi a csendben falatozót, majd halkán felsóhaj:

— Hej, csak lenne nálam egy darabka kenyér, mert éhes ez a szegény!

Míntha hangfogó tett volna a zsongó beszédre a sóhaj, egyszerre csend lett a harmadosztályú ko-

csiban.

— Őrzse néne, magának kellene a kenyér?, éhes talán? — kérdezték egyszerre a sóhajtas ne-szére felügyelő szépvonású kapu-vári asszonyok.

— Nem nekem kellene lelkeim. nem én vagyok éhe, hanem ez a szegény ruszin legény!

— Hát miért nem szólt az isten-adta, — mondják és már nyílnak is a gyékényszatyrok és nagy fehér kenyérdarabok mosolyognak az asszonykezekben és szinte egymással versenyezve nyújtják a sápadtarcú ruszin felé.

Az meg csak néz tágranyilt sze-

mekkel; és alig győzi megköszöni, alig győzi elrakni. Megteik pillanatok alatt az elnyűtt sapka és tele lesz az öle is: illatos, finom kapuvári kenyérral. Volt, vagy három napra való...

A boldogságtól két fényes köny. csepp gördül végig a legény sápadt arcán.

Nemsokára befut a vonat az állomásra és ringó derékkal ugranak le a menyecskek.

A legény meg előkotorászta kopott nótészt és hogy sóha el ne felejtse, meghatott lélekkel jegyz fel a szépen zengő, kénveret adó ősi magyar nevet:

— Kapuvár.

Hány éves a föld?

A föld korának kérdése a kutatókat már évtizedek óta élénken foglalkoztatja. Ennek megállapítása a geológusok, kémikusok és fizikusok együttes feladatát képezi. A geológusok a földrétegek keletkezésének útján kívánják a kérdést megoldani. A mai megállapítások szerint ezek a becslések azonban mindenkor távol estek a valóságtól. Eddig a német Kaiser Wilhelm kutatóintézet kémiai osztálya egyik vezetőjének, Dr. H. Ewaldnak megállapításai a legvalószínűbbek. Kutatásai során megállapította, hogy a föld egész ereg olyan ásvánnyal rendelkezik, amelyek keletkezésük óta vál-

tozatlanok maradtak. Hosszú évezredek folytán azonban sok esetben előfordult, hogy ólom és helium keletkezett belőlük. Figyelemre méltó, hogy ez a folyamat olymódon ment végbe, amelyet földi elképzelés szerint semminemű laboratóriumban nem lehetne elérni. A héliumráp segítségével a kutatóknak sikerült a föld korát hozzávetőlegesen számítás szerint megállapítani. A legöregebbnek vélt ásványi anyagot több mint 2000 millió évre becsülik. A legújabb kutatási eredmények azonban már 7000 millió évre engednek következtetni. (MNK.)

Finn asszony tulajdona a világ egyetlen — vízgyűjteménye

Sok mindentelét gyűjtenek az emberek, de kétségtelen, hogy a világ legkülönösebb gyűjteménye az, amelyre a figyelmet a közelmúltban a finn fővárosban terelte rá a — rendőri nyomozás.

Finnországban a legrégebb általános szesztilalom van s a törvény súlyosan bünteti azokat, akik lakásukon szeszt vagy szeszitalokat tartanak engedély nélkül. Eppen ezért meglehetősen fel-fűtött keltett a helsinki rendőrség az a feljelentés, amelyet egy Liisa Karien nevű nő ellen tettek. A feljelentés szerint ez a hölgy nagymennyiségű szeszt raktározott fel lakásában.

A feljelentés alapján a rendőrség házkutatást tartott Liisa Kariennél s mikor az egyik szekrényt felnyitották, kiderült, hogy a polcos valósággal roskadoznak a teli palackoktól. A rendőri közegek megörültek a jó fogásnak és le akarták már foglalni a „bűnjelket“, amikor váratlan családás érte őket. A hölgy nyugodtan kijel-

entette, hogy a palackokban nincs semmiféle szeszital, csak — fista viz. Állítását természetesen nem hitték el; de amikor néhány üveget, próbából felnyitottak, kénytelenek voltak megállapítani, hogy a gyanus üvegekben valóban víz van.

Karien asszony aztán elmondta, hogy ő szenvedélyes „vízgyűtő“. Vannak, akik bélyeget, használt gombot, ócska nadrágokat, néprajképeket, szobrokat, házakat és zsi érdekességeket, régi pénzeket, pénzt is gyűjtenek; ő „vízét gyűjt“.

Egyedülálló gyűjteményében megvan a világ minden nagyobb folyójának és tavának vize, mintá gyanánt. A Niagarából épp úgy vett vízmintát, mint a Dunából. A Bajkál-tó éppen úgy nem hiányzik gyűjteményéből, mint a Balaton. A gyűjtemény mintegy félezer palackban őrzi a „világ vizeit“ és Karien asszony végtelenül büszke egyedülálló gyűjteményére.

Goól

Az első sportfilm a futball világból.

Mária Andergast

Renée Detzgen

Egy nagyszerű sportgyőzelem filmje!

csütörtöktől a soproni Városi Moziban

Vadkát iszunk a „megsemmisült hadosztálynál”

(A m. kir. honvéd tudósító osztály közlése).

Kellemetlenül lucskos-szeles februáreleji éjtszaka szintelenül el a közeli és távoli tárgyak körvonalait. Nincs téli hideg, mégis fázunk mindenünk vizes, a cigaretta szétmállik ujjaink között. Vonaton, gépkocsin, parasztszekéren kerültünk D. városka állomására. A vasuti tisztviselő ígérete szerint rendes, menetrendszerű vonaton folytathatjuk utunkat. De mikor? Ugy mondják, ha nem lesz nagy késése vonatunknak, hajnali negykor befut ide és félórás rakodás után indul L. felé. Napok óta úton vagyunk, megváltásként vártuk a meleg várótermet.

A zsúfolt, piszkos és huzatos állomásépület kettéosztott várótermében, a kályhához közeli sarokban huzódunk meg. Lerakjuk szerelvényeinket, körülnézünk. A nagy háború egyik arculatát látjuk. Az új népvándorlást, mikor országok, tájak, emberek és szokások keverednek elemelhetetlen zűrzavarrá. Európai, ázsiai és meghatározhatatlan keleti arcok lükkészik egymást. Ukrán rendőrök, német katonák, németekhez átszőkött kaukázusiak, olasz munkaszolgálatosok, karjukon a Todt-szervezet jelvényével, meg két lengyel hivatalnok-lány: hirtelen csak ennyit bírnak megfajteni az eléjük táruló képzeletéből. Az ajtóval szemben magyar katonák böbiskolnak a lócán. Valami önkéntelen, magától értetődő mozdulat, ahogy felkinálják az egyik helyet. Összetartozunk és ezt itt sokkal inkább mint bármely más táján a világnak, valamennyien érezzük.

Még csak nyolc óra, ha minden jól megy, kilenc óras várakozás után továbbindulunk. B. I. bajtársunk körülnéz a pályaudvaron. Ragyogó arccal tér vissza:

— Magyarok vannak itt is! A vasutbiztosító őrséget magyarok adják. Most beszéltem az egyik gyerekkel, meghívtak, menjünk be hozzájuk melegedni, meg beszélgetni. És rádiójuk is van!

Az állomásépület négy sarkán mellvédszerűen kiépített géppuskafélszerek találunk. Sátorlapba burkolt honvédek figyelik az éjtszaka sűrű sötétjén át, nem mozdul-e valami gyanus árnyék, mert veszélyes a vidék, az utakon minduntalan ott a figyelmeztető tábla: „Bandavészély!” Gépkocsik csak karavánban közlekedhetnek! Eppen most váltják le az egyik őrt, felajánlja, elkísér az őrszobába, onnan pedig csak továbbvezet

minket valaki a honvédek szállásáig.

Deszkákból, szétbombázott házak tégláiból és tisztós gerendákból ácsolták össze az őrszobának tisztelt bódét. Az őrsparancsnok bejelenti jöttünket távbeszélőn a parancsnokságnak. Nemsokára küldönc jön értünk és átkísér a parancsnoksági épülethez. Nagy örömmel fogadnak, rengeteg az újságnál valójuk. Mindjárt hírek lesznek, körülüljük a készüléket.

Megszólal a rádió.

Kellemes szalonzene bugyog a hangszóróból. Átérezzük a műszaki fejlettség emberies győzelmi tudatát, ami a rádióból árad. Számtalanszor kerülünk kapcsolatba a hangszóróval, szinte természetesen, hogy van és működik, a legkisebb hibánál dühöngünk és szadjuk a műszerész. Ilyen körülmények között azonban felébred bennünk a zalázat az emberi ész pompás bravurja iránt. Azt hiszem minden jelenlévő szíve hangosabban dobbant, mikor a pesti hírközlő bejelentette: Most a Magyar Távirati Iroda hírszolgálatát következik.

Az asztalon petróleumfűző sisetereg, a távbeszélő ügyeletes tiszt parancsokat, jelentéseket jegyzett szorgos kézzel, miközben hallgatjuk az aznapi hírszolgálat összefoglalását. Arra gondolunk, Magyarországon ugyanígy ülnek körül a rádiót ugyanilyen érdeklődéssel figyelik, mi történt aznap és a miénkhez nagyon hasonló érdeklődéssel várják a szót, amely talán újat, valami döntő fontosságú tartalmaz és sorsunk alakulását sejteti.

De mi az? Valami furcsa bűgös zeng a hangszóróban. Egyszer csak idegen, ismeretlen hang szól meg, válaszolt a híreket, jelszavakat dörog, megjegyzéseket fűz a bemondó szövegéhez. Ismert és pontosan meghatározható forrásból származó mondatok keverednek a pesti hírszolgálat szövegébe. Eleinte csodálkozunk. Hogy lehet ez? Hiszen tudunkkal ma is érvényben lévő nemzetközi egyezmény biztosítja az egyes adóállomások kizárólagos jogát bizonyos hullámhosszok használatára! Mégis, Budapest hullámhosszán állva beszél az idegen hang és erős, éles, durva szavakkal becsmérli országunk vezetőit, hadseregünket és remíti a magyarságot a jövő kilátásaival kapcsolatban.

Eleinte iszonyu felháborodás, majd bizonyos naiv közbeszólásoknál a nevetés ingere fogott el bennünket. De az est legcifrabb ujdonsága csak most jött.

A bugyó közbeszóló két hadosztályunk számára hivatkozva bejelentette, hogy ilyen sorsra jut az egész magyar rendbiztosító erő, amely a keleti arcvonal mögött működik. Hozzáfüzte — magyarázatokképpen — hogy ez a két magyar hadosztály megsemmisült, fogságba esett, eltűnt, stb. Bajtársaink, akiknek vendégszeretetét élveztük hirtelen ellenállhatatlan hahotában törtek ki. Nem értették, miért nevetnek, milyen okuk lehet a nevetésre, ha magyar veszteségről hallanak. A magyarázat nem késett.

O. G. zászlós jóvoltából megtudjuk, hogy az említett hadosztályok, nemcsak hogy nem semmisültek meg, hanem azt is, hogy pillanatnyilag éppen az egyik említett hadosztály vasutbiztosítóinál vagyunk, vagyis a legelőbbre tolt részről és pillanatnyilag a „megsemmisített” hadosztály egyikének vendégei vagyunk.

Tovább figyeljük a rádiót, bár most már nehezebb, mivel a szobában tartózkodók igen derült kedéllyel várják az új „adatokat” saját magukról.

O. G. zászlós biztatja a játhatatlan közbeszólót:

— Na még valamit Iván!

A „rejtélyes” hang azonban ügylatszük únja az ügyet, mert mihelyt a magyar hírek befejeződnek ő is elhallgat. Végül még néhány súlyos átkot pötyögtetett el, majd vége volt a műsorszámának.

A kis szobában tartózkodó magyarok nem tudnak szabadulni a színjáték okozta derűs hangulattól. O. G. zászlós — ő a legfiatalabb — poharakat szed elő, fűtőréssze, táncos lépésekkel kínálja saját megsemmisülésének híret ünnepe, a kegyetlen rossz vodkát.

— Ezt írjátok meg gyerekek! Vadnyugati kisregény címűnek is jó: „Egy éjtszaka a megsemmisült hadosztály hulláinál!” Láttál már ilyen virgoc halottakat?

Szívre tett kézzel válaszolhatam hogy még soha.

— Nohát akkor igyál velük! A vodka idevaló, de a tea pesti. Ide figyelj, mire képes egy megsemmisített hulla!

Elkapta a vodkasteával telítöltött poharat és akkora elevenséggel hajtotta fel a tartalmát, hogy kénytelen voltam kétségbevonni hulla-mivoltának valódiságát.

Elképzelhető az a harsány derű, amely elfogta őket, mikor megtudták, hogy ők pillanatnyilag már árnyvilági lakók és valójában nem is számíthatnak jelenlévők-

nek, ha a jóltesült bemondó szavait alaposan megfontolják.

A teát meg a vodkát ennek ellenére „távollevőktől” merőben szokatlan hévvel fogyasztják. Csak a hagyományos vendéglátószellem akadályozza meg őket abban, hogy a számunkra kilátásba helyezett mennyiséget is ne kortyolják le megsemmisülésük hátréne „örömeire”.

Közeledik a lefekvés ideje. A körülményekhez képest tiszta és lakályos ügyeletes tisztiszobában alszunk. Négy óraker felkeltünk. Az asztalon halomba vár minket a megsemmisített hadosztály katonáinak hazairányított, megnyugtató rádióüzenete. Elvisszük. Szerencsénk van. Szinte pernyi pontosággal befut a vonat. Kiválasztjuk az egyik kevésbé zsúfoltnak ígérkező kocsi, benyomulunk, rövid bácsu és máris indulunk tovább, a végtelenség teljessé éjtszakába.

Baternay Béla haditudósító.

Évi 6532 disszertáció Németországban

Az elmúlt esztendőben a németországi főiskolákon 6532 disszertációt nyújtottak be. Ezek körül 61 százalék az orvosi fakultásra esett. A nő főiskolások által benyújtott női disszertációk száma 1035 volt. A külföldiek 166 disszertációval voltak képviselve, közöttük Bulgária 43 munkával első helyen állt. (M.N.K.)

Munkaképessé oparálják azokat a sérülteket is, akik mindkét kezüket elvesztették

Azokat a háborús sérülteket, akiknek mindkét kezét amputálni kellett, eddig műkezekkel látták el, amelyek leplezik a fogyatékoságot. Aból a célból pedig, hogy az ilyen rokkantak is végezhessenek valami munkát, különleges protezeket szerkesztettek. A Berliner Börsenzeitungban olvassuk most, hogy egy német orvos olyan műtét eljárára jött rá, amely a jövőben feleslegessé teszi az ilyen sérülteknél a műkezeket és a munkaprotezeket.

Hírforrásunk a műtétet ekként írja le: A kar alsó szarát alul műtéttel kettéháshitják, úgyhogy az eddigi csont helyett kétágú jógó keletkezik, amelynek ágait a sérült tetszése szerint tudja nyitni és zárni. Amikor ezek a mozdulatok már beédesződtek, a kar alsó két ágát újabb műtétel megint szétháshitják, úgyhogy négyágú fogó képződik, amely gyógyulás és beédesedés után mindazoknak a műveleteknek elvégzésére képes, amelyek egy négyujjú kéztől várhatók. A kettős műtét tehát a szoros értelmében visszadaja a sérültnek elvesztett kezét. Mindkét kezüket elvesztett sérültek az eljárás befejeztével külső segítség nélkül tudnak öltözködni, péz váltani, számszámokat forgatni, lovagolni és biciklizni, úgyhogy életkörülményeikben és teljesítményükben messze messze elmaradnak mögöttük azok a sérültek akiknél a korosokra eddig műkezeket vagy munkaprotezeket szer-

„Takarmánykonzerv“ Németországban

Németországban a hadviselés szolgálatában álló loállomány el-
látása is teljes korszerű módsze-
rekkel történik. Ezek közé tarto-
zik az úgynevezett „takarmány-
konzerv“ is. Ez a „konzerv“ zab-
ból, szénából, kevés élesztő-
és burgonyapelyh keverékéből áll,
amelyek 5 kilogramm súlyú téglá-
alakú kockákka préselve kerülnek
szállításra. A préselési eljárás,
a törtett előállításához hasonlóan
történik, amelynél a természetes
anyagok nem szenvednek semmi-
nemű elváltozást. E célból a prése-
lendő takarmányt elő kell készí-
teni, vagyis a port, amely a prése-
lést akadályozná, ki kell belőle
szívni. Az újfajta „takarmánykon-
zerv“ frontra való szállítása igen
egyszerű és ilymódon a lebonyol-
tása is sokkal gyorsabb, mivel ke-
vesebb helyet foglal el. (MNK.)

Az emberi erő kifejtés legmagasabb határa

A mai időben, amikor a háború
minden egyes embertől fokozott
teljesítményt követel, figyelemre-
méltó az a megfigyelés, hogy min-
den időkben mi volt az emberi
erő kifejtés legmagasabb határa. —
Leggyakrabban az atlétáknál ki-
gyeltek meg ezt a körülményt,
akik nem egyszer kortársaik cso-
dálátat érdemelték ki. Így már
az ókorban Plinius beszámol egy
atlétáról, aki a rómaiakat azzal
szórakoztatta, hogy egy ösvért
felemelt és köröskörülhordozott,
míg egy másik nem kevesebb
mint 8 ifjút vitt egyszerre a kar-
ján. Nagy Frigyes korában élt egy
artista, akinek ereje messze földön
híressé vált. Fogalva egy 180 cm
nagyágú asztalt tartott, amelyen
50 kilogramm volt elhelyezve.
Mint a példákban kitűnik, ezen
egyének az emberi erő kifejtés leg-
magasabb határát érték el. (MNK.)

VALTOZÓ IDŐ.

Két falusi atyafi beszélget:
— Régebben három órát tartott,
amig innen eljutott az ember a
szomszéd faluba. Most már csak
egy órát tart.

— Hogy-hogy?

— Hát, tudja, azért, mert az oi-
szágút mentén három kocma kö-
zül kettő megszűnt.

EGY PERC MOSOLY

Szomszédasszony: Igaz, hogy
meghalt az ura, Úrzi néni?
Úrzi: Dehogyan halt! Magá-
hoz tért és megitta az egész pá-
linkát, amit a halotti torra vettem.

LÁTLELET.

Az orvos vizsgálja a betegét:
— Ön, fiatal ember, a gerincosz-
lop mellett sérült meg.
— Téved, doktor úr, mert az
eset a korcsmákapu bejártánál
oszlopa mellett történt.

EGY PERC MOSOLY.

Kiss: Ha elveszed a gazdag öz-
vegyet, remélem kifizeted az
adósságaidat?
Nagy: Csak nem gondold, hogy
a hitelezőim kedvéért nősülök
meg?

Hírek mindenfelől

— ANGLIÁBAN sokkal na-
gyobb az adó, mint nálunk. (A) ma-
gas illetékek miatt furcsa módon:
az újságok hasábjain kesereg a
legteljesebb nyilvánosság előtt
Bernard Shaw. A csipős megjegye-
zéseiről világszerte híres angol
színműíró erősen kifogásolja, hogy
bejelentett évi 24.000 font jöve-
delméből 18.000 fontot adóban
visznek el. Remélhető, hogy Shaw
ennek ellenére szükösen mégis
megél rengeteg tiszteletdíjából.

— SZÓFIAI JELENTÉS SZE-
RINT illetékes-bolgár körökben
alaptalan kitalálásnak minősítik
mindazokat a külföldön
terjesztett híreszteléseket
amelyek arról vélnék tudni, hogy
a szófiai török követ a szövetsé-
ges hatalmak felkérésére javas-
latot terjesztett a bolgár kormány
elő fegyverszűnet megkötése
ügyében.

— SZÁZ EVE ANNAK, hogy
a csillagászok először tudták meg-
mérni egy csillag távolságát. 40
évvél ezelőtt, ha elég volt egy
négyzetméteres papírlap, hogy
megfelelő méretekben fel-
rajzoljuk az ismert csillagtávolsá-
gokat, ma ugyanabban a méret-
ben az egész föld felszíne sem len-
ne elég, annyira ismerjük a csilla-
gok távolságát a végtelenig.

— AZ UZBÉK szokások szí-
gorúan megkövetelik, hogy a lá-
nyok hajukat se több, se keve-
sebb, hanem pontosan ötven copf-
ba fonják. Az iratlan törvény a
hajfonatok vastagságát és szabá-
lyozza: nem lehetnek vastagabbak
a patkány farkánál.

— BEZÁRTÁK A MONTE-
CARLOI JÁTEKBANKOT. A
híres játékkaszinóra, mely ott
épült a két Földközi-tenger part-
ján a monacói sziklán, március
ötödike óta mély csend borult. A
mult század nyolcvanas éveiben
nyílt meg ez a pazar fényben tar-
tott épület és azóta örökös zson-
gás-zibongás volt termeiben, fo-
lyosóján, zöld posztóval bevont
játékasztalai körül. Kis tenger-
parti csapszékben, petróleumlám-
pák gyenge világánál, kezdte a já-
tékok a kaszinó megalapítója:
Blanc apó, aki aztán egy-kettőre
milliomos lett. A kis monacoi fe-
jedelemség is egyik főreszvényese
volt a játékbanknak, ahová a vi-
pák gyenge világánál kezdte a já-
tékosok, a szerencsevadászok. A
rulett csontgolyója, az „ördög
malma“ korareggeltől késő-
stig úgyszólván megszokás nélkül
perdült-fordult itt, egészen a leg-
utóbbi idődig. Most aztán megál-
lott a kerék és a csontgolyót nem
pengetik a játékmesterek. Mona-
coi hír szerint ugyanis a mona-
coi fejedelemséget megszállva
tartó német csapatok parancsnok-
sága március 4-én értesítette II.
Lajos monacoi fejedelmet és a
háromtagú kormányzótanácsot,
hogy másnap, 5-én kiűrti és be-
zárja a montecarloi játékbank
palotáját.

— SZÁMOS JAPAN SZINHAZ
műsora a fellépő karénakésnöknek
nemcsak a nevét, hanem a tele-
fonszámát is feltünteti, hogy a
közönség tetszésének telefonon is
kifejezést adhasson?

— JAVUL MUSSZOLINI
EGÉSZSÉGI ÁLLAPOTA. Chias-
soból jelentik: Mussolini az utóbbi
napokban fokozottabb tevékeny-
séget fejtett ki; ami egészségi álla-
potának javulására enged követ-
keztetni. Pénteken fogadta Róma
tartományfőnököt és a cremonai
rendőrfőnököt.

— „PAZARLÓ-NAP“ A SKÓ-
TOKNÁL. Már a skótok is pazar-
lók — ami kiderül abból, hogy
Aberdeen város tanácsa elrende-
lte: ezentúl minden év október 20-
án pazarló napot kell tartani. —
Ezen a napon mindenki nézve
kötelező a költsékezés, vigalom,
szórakozás. Így akarják megcá-
folni a már köztudatba ment, ha-
gyományos skót fukarságot, de az
is lehetséges, hogy a kiadott ren-
delkezés mögött ravasz gazdasági
politika húzódik meg. A városi ta-
nács valószínűleg arra számít,
hogy a hihetetlennek látszó pa-
zarlási napra rengeteg idegen fog
a városba csődülni, hogy megné-
zék, miképp költsékezik a skót s az
idegenforgalomból még haszon
is maradhat.

— ÖT EVE PÁPA XII. PIUS.
Március 2-án volt öt éve annak,
hogy az 1939. február 10-én el-
hunyt XI. Pius pápa helyébe, a
konklávéba összegyűlt hatvankét
bíbornok, a bíboros testületnek
akkor élő valamennyi tagja, ezek
sorában Serédi Jusztinián herceg-
prímás, Pacelli Jenő akkori bíbor-
os államtitkár személyében meg-
választotta az új pápát. Ez az
„igazi római“, ahogy a rómaiak
szokták mondani, Rómából való
római pápa 1876-ban született.
Még pedig ott a régi pápai város-
részben, olyan családból, amelyik
hosszú idő óta volt ebben az ágá-
ban római és melynek tagjai,
mint az új pápa atyja is, aki a
konzisztoriális ügyvédek testü-
letének dékánja volt, szoros ösz-
szeköttetésben állott a Szentszék-
kel. A család neve a „Pace“, „bé-
ke“ szóból származik. Megválasz-
tása előtt, mint a pápa legátusa és
képviselője az Eucharisztikus Vi-
lágkongresszus alkalmából Ma-
gyarországon járt és felejtethetlen
emlékeket hagyott maga után.
Megnyerő egyénisége, közvetlen
kedvessége, az az igyekezete, hogy
minél jobban megismerje Mária-
nak ezt az országát, amelynek né-
pét, ha csak néhány szóval is, ma-
gyarul üdvözölte, a Szent Jobb
körmenetben való részvétele, a
Szent Korona előtt való hódolata
az egész magyarság lelkében ki-
törölhetetlen emléket hagyott. De
amint bevészte emléket a magyar-
ság szívébe, úgy bevészte mint pá-
pa gondolatainak nagyságát az
egész emberiség zivébe is. Nem
sokkal megválasztása és 1939.
március 12-én történt megkoroná-
zása után kezdtek gomolyogni az
új világháború felhői s a pápának
fel kellett emelnie szavát a fe-
nyegető veszedelemmel szemben.
Minden fáradozása hiábavaló volt
és azóta is hasztalan hangzottak
el intő és figyelmeztető szavai,
a világháború tovább dühög és
a pápa, intőszavai mellett, nem
tehet mást, csak imádkozik azért
az igazságos békéért, amelyet ne-
ve és egész életfelfogása hirdet.

— VITAMINOK SZEREPE A
NEMET GYÓGYÁSZATBAN. —
A vitaminok az emberi táplál-
kozás legfontosabb alapelemei.
Mióta a német kémianak sikerült
a vitaminokat szintetikus úton
előállítani, ez a kérdés is megol-
dást nyert. A vitaminok tulaj-
donképpen nem nevezhetők sem
gyógyszernek, sem ellenmérgek-
nek valamely betegséggel szem-
ben, csupán egyes betegségek
megelőzésére szolgálnak. Ilyen be-
tegségek közé tartozik pl. az an-
golkór is. Kétségtelen ugyanis,
hogy a különböző vitaminok a
szervezetet a betegségekkel szem-
ben ellenállóbbá teszik, amit világ-
gosan bizonyít a Németországban
oly nagy népszerűségnek örvendő
vitaminakciók kiváló eredménye.
Igy pl. többek között a nagyváro-
si lakosság körében a vitamin C
megakadályozza a téli náthajár-
ványok és hűléses megbetegedé-
sek elterjedését, hasznosnak mu-
tatókzik továbbá a fogak épség-
bentartásánál, valamint a skorbut
megelőzésénél. Ezenkívül a cukor-
baj, idegzsába, pajzsmirigyzava-
rok stb. fellépése is megelőzhető
kellő vitaminos táplálkozással. A
vitaminok rendkívüli hasznosá-
gát a német orvostudomány már
korábban felismerte és ezzel
magyarázható a német vitamin-
akciók nagyarányu elterjedése.

— MERÉNYLET DE GAULLE
ELLEN? Genfbe érkezett hírek
szerint Algírban már néhány nap-
ja azt beszélék, hogy de Gaulle el-
len merényletet követtek el. De
Gaulle állítólag megsebesült. En-
nek a híresztelésnek újabb tápot
adott, hogy de Gaulle a vörös had-
sereg tiszteletére rendezett kato-
nai díszfelvonuláson nem jelent
meg és betegséggel mentette ki
magát.

— 1944: NAPTÁRÉRDEKES-
SÉG! A XVI. század óta a rendszer
esztendő 365 nap, 5 óra, 49 perc
és 16 másodperccel számítjuk. Így
az évben 52 hetet s 1 napot szám-
lálunk. Ha az év szűkösebb, 366 nap-
ból áll és 53 hétne is kiterjedhet.
54 hétre azonban csak akkor nő-
het, ha január elseje szombatra
esik és december 31-e vasárnap-
pal végződik. Nos, az idén ez a
helyzet. Ilyen esztendő százéven-
ként csak négyszer fordul elő. —
Legutóbb 1916-ban, 1876-ban és
1848-ban volt.

— AZ UTOLSÓ ZRINYI HAM-
VAL Zágrábból jelentik: A nap-
okban Grácból Zágrábra átszál-
litották az utolsó Zrinyinek, gróf
Zrinyi Iván Antal bécsújheyl
hamvait, mielőtt szombaton ide-
iglenes sírhelyen Zágrában elte-
metnék, a horvát főváros lakosá-
ga számára csütörtökön és pént-
eken közzsemlére teszik ki a
mártírnak a hamvait. Ezeket a
Szent Istvánról elnevezett érseki
főtemplomban.

Felsődunántúli
HÉTFO.

Felölős szerkesztő és kiadó:
Kardos Árpád.
Németországi főmunkatárs:
Farekly Tibor.
Kiadja Fidelitas Lapkiadó
Vállalat kft.
Nyomatott:
vagyasi Máté Ernő
könyvnyomdájában, Sopron.